

**Analiza funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w Wydziale
Teologicznym Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie
i ocena realizacji zakładanych efektów uczenia się
za rok akademicki 2023/24**

Prodziekan Wydziału Teologicznego oraz wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia monitorowali w roku akademickim realizację Systemu wewnętrznego jakości kształcenia w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie (dalej: System).

Plany studiów i programy nauczania w Wydziale Teologicznym są zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia, a dokumentacja programu kształcenia z obowiązującymi przepisami (zgodnie z § 3 i 4 Systemu wewnętrznego jakości kształcenia w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, zwanego dalej: Systemem). Dziekan powołał komisję, której zadaniem jest weryfikacja sylabusów przedmiotów (zarządzenie nr 4/2022 z dnia 11.08.2022 r.), która dokonała weryfikacji sylabusów począwszy od semestru zimowego roku akademickiego 2023/24, co powinno prowadzić do usunięcia niedociągnięć w sylabusach przedmiotów (w systemie USOS). Przewodniczący Komisji ds. Jakości Kształcenia, pełniący tę funkcję do 27 września 2024 roku, dr hab. Jakub Sławik, prof. ucz., przeanalizował trudności i efekty działania tej komisji dziekańskiej, zalecenia umieszczone zostały w jego sprawozdaniu (załącznik do niniejszej analizy)

W Wydziale Teologicznym obowiązują regulacje dotyczące procesu dydaktycznego (§ 5 Systemu), w tym liczby egzaminów w semestrze, proporcji w programach kształcenia treści obowiązkowych i do wyboru, zróżnicowania zajęć co do formy realizacji (opisane w *Dokumentacji programu kształcenia* i sylabusach przedmiotów), liczby prac dyplomowych prowadzonych przez jednego opiekuna (*Regulamin dyplomowania*), co jest brane pod uwagę przy podejmowaniu się funkcji opiekuna naukowego, liczebności grup studenckich. Zajęcia są prowadzone przez odpowiednio wykwalifikowaną kadrę. Dokonano weryfikacji pytań

dyplomowych, zmienione zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału w dniu 27 czerwca 2024 uchwałą 5/2024.

Realizując § 6 Systemu, przeprowadzono badanie opinii studentów dotyczących prowadzenia zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich na podstawie ankiet. Niestety niewielka część studentów wypełnia dobrowolne ankiety (w systemie USOS). W zakładce <https://chat.edu.pl/teologia/analizy-funkcjonowania-systemu-zapewniania-jakosci-ksztalcenia-w-wt-chat/> umieszczone zostały sumaryczne wyniki tych ankiet wraz z wnioskami, opracowanymi przez przewodniczącego Komisji ds. Jakości Kształcenia dr. hab. Jerzego Sojkę, prof. ucz.

Prowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2023/24, jednak ich przegląd (zob. sprawozdanie przewodniczącego Komisji przygotowane przez dr. hab. Jakuba Sławika, prof. ucz., w załączeniu) pokazał, że nie przeprowadzono wszystkich wymaganych hospitacji. Dziekan powinien zarządzić ich przeprowadzenie w najbliższym czasie.

W ramach realizacji § 7 Systemu wykładowcy opracowujący sylabusy są regularnie proszeni o zgłaszanie ewentualnych uwag i wniosków dotyczących efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i modułów przedmiotowych. W roku akademickim, którego dotyczy sprawozdanie żadne uwagi i wnioski nie wpłynęły. Na podstawie protokołów egzaminacyjnych, a przede wszystkim protokołów egzaminów dyplomowych można stwierdzić, że zakładane efekty kształcenia są realizowane w co najmniej zadowalającym stopniu. Dziekan weryfikuje napływające recenzje prac dyplomowych pod kątem ich kompletności i rzetelności proponowanych w nich ocen (zarządzenie nr 5/2022 Dziekana Wydziału Teologicznego z dnia 11.08.2022 r.). Również przewodniczący Komisji ds. Jakości Kształcenia, dr. hab. Jakub Sławik, prof. ucz., przeprowadził weryfikację analizę recenzji i przebiegu 3 egzaminów dyplomowych (zob. załączone sprawozdanie). Ankietuje się interesariuszy wewnętrznych, tj. studentów, co dotyczy zarówno zajęć dydaktycznych, jak i praktyk studenckich. Niestety ankiety dotyczące obsługi przez dziekanat i bibliotekę są nadal wykorzystane w minimalny sposób (poniżej 2%), tak że trudno byłoby wyciągać z tego jakieś wnioski (oceny były bardzo wysokie). Jednocześnie nadal istnieje konieczność zmiany pytań w tej ankiecie, polegających na przeformułowaniu tak, by odpowiedzi nie budziły wątpliwości. Realizacja tego postulatu została przełożona na kolejny rok akademicki, ze względu na planowaną kompleksowy przegląd i aktualizację systemu oceny jakości kształcenia w Uczelni. Z kolei interesariuszom zewnętrznym, czyli przedstawicielom Kościołów, na potrzeby których

Wydział Teologiczny kształci studentów, zapewnia się wpływ na program, efekty kształcenia i ich weryfikację poprzez ankietowanie przyjmujących studentów na praktyki, jak i bezpośrednie kontakty z duchownymi i władzami Kościołów nauczycieli akademickich, którym obowiązki takie zostały powierzone Kierownikom praktyk kościelnych. Przedstawiciele władz Kościołów zasiadają także w Radzie Uczelni. Wnioski interesariuszy zewnętrznych są regularnie uwzględniane we wcześniejszych latach, a współpraca z nimi przebiega bez zastrzeżeń. Wyniki ankiet (szczegółowo opracowane zwłaszcza w Sekcji Teologii Prawosławnej) przyjmujących studentów na praktyki, pokazują, że pomimo pewnych mankamentów uważa się je za ważny element kształcenia i docenia się ich wagę. To samo można stwierdzić w odniesieniu do ankiet odbywających praktyki studentów. Niektóre słabości (drobne w ocenie ankietowanych) dotyczą organizacji praktyk przez instytucje przyjmujące (np. jeden opiekun). Praktyki studenckie spełniają rolę przypisywaną im w procesie kształcenia.

Szczegółowo uregulowane są kwestie dotyczące praktyk zawodowych. Praktyki pedagogiczne są prowadzone zgodnie z wymogami prawa, kierownikiem tych praktyk jest mgr Elżbieta Byrtek. 6 studentów zaliczyło odbyte pedagogiczne praktyki nauczycielskie, przewidziane programem kształcenia. Studenci dobierali samodzielnie miejsca odbycia praktyk, po zatwierdzeniu przez kierownika praktyk odbywali praktyki w szkołach publicznych oraz pozaszkolnych punktach katechetycznych, rzadziej w szkołach niepublicznych. Program praktyk obejmuje: zapoznanie się z organizacją i dokumentacją kształcenia religijnego, hospitację zajęć w szkole lub w punkcie katechetycznym i ewaluację, przeprowadzenie zajęć w szkole lub w punkcie katechetycznym i ewaluację, przeprowadzenie zajęć o charakterze religijno-wychowawczym. Studenci oceniają przebieg swojej praktyki, odpowiadając na pytania kwestionariusza ewaluacyjnego oraz podczas rozmowy z kierownikiem praktyk.

Nie ma potrzeby przeprowadzania co roku analizy porównawczej procesu dydaktycznego w Wydziale Teologicznym i w uczelniach krajowych (§ 8 Systemu), gdyż programy kształcenia nie ulegają tak częstym modyfikacjom, nie mówiąc już o tym, że Wydział jest wyjątkiem, jeśli chodzi o prowadzenie kształcenia w dyscyplinie nauki teologiczne studiach dwustopniowych, a nie na jednolitych magisterskich.

Oceniono także poziom informacji (§ 11 Systemu) dotyczącej oferty dydaktycznej oraz toku studiów. Strona internetowa oraz dane w systemie USOS zawierają wyczerpujące i wystarczające informacje, tym samym studenci mają dobry dostęp do tych informacji. Powołana została komisja dziekańska ds. monitoringu informacji dotyczących kierunku

teologia na stronach internetowych ChAT (). Nie wpłynęły z jej strony jednak żadne uwagi. Należy zwrócić się do komisji dziekańskiej ds. monitoringu informacji dotyczących kierunku teologia na stronach internetowych ChAT, by na potrzeby przyszłorocznej analizy funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia przedstawiła swój raport.

Studenci, doktoranci i pracownicy ChAT (§ 12 Systemu) mogą korzystać z wyjazdów w ramach programu Erasmus+ oraz dwustronnych umów partnerskich:

1. Uniwersytet w Bratysławie – Program Erasmus+
2. Uniwersytet w Greifswald – Program Erasmus+
3. Uniwersytet w Preszowie – Program Erasmus+
4. Uniwersytet w Tybindze – Program Erasmus+
5. Ewangelicki Wydział Teologiczny w Bonn – Program Erasmus+
6. Ewangelicka Wyższa Szkoła w Norymberdze – Program Erasmus+
7. Uniwersytet w Pradze – Program Erasmus+
8. Uniwersytet w Lipsku – Program Erasmus+
9. Uniwersytet w Padeborn – Program Erasmus+
10. Uniwersytet w Atenach – Program Erasmus+
11. Akademia Teologiczna i Seminarium w Tbilisi – Program Erasmus+
12. Akademia Teologiczna w Nikozji – Program Erasmus+
13. Ewangelicki Wydział Teologiczny w Bonn – umowa partnerska.
14. Wydział Teologiczny Uniwersytetu w Tesalonikach - umowa partnerska.
15. Wydział Teologiczny w Bernie – umowa partnerska.
16. Instytut Teologii w Mińsku – umowa partnerska.
17. Prawosławne Seminarium Duchowne w Smoleńsku – umowa partnerska.

Studenci mogą korzystać także z programów stypendialnych instytucji międzynarodowych takich jak Gustav Adolf Werk, Deutsche Forschung Gesellschaft. Jeden student studiował w zagranicznym ośrodku w ramach programu Erasmus+. Jeden student z uczelni partnerskiej studiował w Wydziale w ramach programu Erasmus+. Ponadto w roku akademickim 2023/2024 studiowali studenci-cudzoziemcy w liczbie 24, w tym: semestr zimowy i letni – 20 studentów, w tym: Ukraina – 14 osób, Białoruś 3 osoby, w tym 1 z programu stypendialnego rządu Rzeczypospolitej Polskiej im. Konstantego Kalinowskiego, Rosja – 1 osoba, Rumunia – 1 osoba i Litwa – 1 osoba; semestr letni – 4 studentów, w tym Ukraina – 1 osoba i Białoruś – 3 osoby. ChAT oferuje wszystkim studentom zagranicznym kurs języka polskiego dla obcokrajowców. W ramach Erasmus+ 4 wykładowców przebywało w zagranicznych

ośrodkach naukowych oraz 2 wykładowców w oparciu o umowę z Bonn. Mobilność studentów, doktorantów oraz nauczycieli akademickich oceniana była na podstawie ankiet wypełnianych w generatorze programu Erasmus+ oraz wymiany doświadczeń, które odbywały się na drodze kontaktów osobistych. Oceny te są jednoznacznie pozytywnie.

W odniesieniu do § 13 Systemu można stwierdzić, że bez zastrzeżeń funkcjonuje w ChAT, w tym w Wydziale Teologicznym, system stypendialny, zgodnie z wymogami prawa. Zakwaterowanie studentom spoza Warszawy zapewniają Kościoły kształcące w Wydziale Teologicznym swoje przyszłe kadry. Samorząd studentów ani studentki/ci nie informowali o jakichkolwiek problemach związanych z zakwaterowaniem. Budynek uczelni w pełni dostosowany jest to potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub przewlekle chorych, dostępne jest wyposażenie, mające wspierać studiowanie w ChAT osobom z niepełnosprawnościami (szczegóły w Monitorze). Mgr Elżbieta Byrtek z zaangażowaniem pełni funkcję opiekuna studentów z niepełnosprawnościami w Wydziale Teologicznym ChAT, koordynując pomoc dla potrzebujących studentów (szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej <https://chat.edu.pl/biuro-do-spraw-osob-z-niepelnosprawnosciami-bon/>). Można korzystać również z pomocy psychologicznej i duszpasterskiej (obszerne informacje <https://chat.edu.pl/akademickie-poradnictwo-psychologiczne-app/>).

Wydział Teologiczny wspiera działalność kół naukowych, które korzystają z całej infrastruktury ChAT, a także na życzenie z pomocy pracowników Wydziału (§ 14 Systemu). Niestety aktywniej działa jedynie KTE (Koło Teologów Ewangelickich). Studenci mogą korzystać bez ograniczeń i nieodpłatnie z Akademickiego Centrum Sportu działającego w budynku ChAT.

Wnioski

1. Trzeba zachęcać studentów i osoby przyjmujące studentów na praktyki zawodowe do korzystania z ankiet ewaluacji zajęć, praktyk oraz działania dziekanatu i biblioteki.
2. Istnieje konieczność uzupełnienia przeprowadzenie brakujących hospitacji zajęć dydaktycznych przewidzianych na rok akademicki 2023/24 w roku 2024/25.
3. Przeprowadzona analiza wprowadzonych procedur kontroli recenzji prac dyplomowych wykazała poprawę. Komisja rekomenduje kontynuację stosowania procedur kontroli jakości recenzji realizowanych w roku akademickim 2023/24.

4. Na potrzeby kolejnej analizy należy zobowiązać komisję dziekańską ds. monitoringu informacji dotyczących kierunku teologia na stronach internetowych ChAT do przedstawienia raportu.

